

**GØR DET NEMT AT DELE OG
GENBRUGE INNOVATION**

SPREDNINGSGUIDEN

2016 / 2. udgave 2023

Publikationen kan frit refereres med tydelig kildeangivelse.

Udgivet af

CO-PI – Center for Offentlig-Privat Innovation
Kompagnistræde 20 A
1208 København K
61 81 31 10
info@co-pi.dk
www.co-pi.dk

Grafik

Ebba Sigurdsdóttir Andreassen
BGRAPHIC

Tryk

Stibo Complete

ISBN Elektronisk

978-87-94408-15-8

ISBN Trykt

978-87-94408-16-5

SPREDNINGSGUIDEN

GØR DET NEMT AT DELE
OG GENBRUGE INNOVATION

Indhold

OP og spredningsguiden	5
Guidens seks faser	7
1 Tjek	9
Beskriv innovationen	11
Fortæl den gode historie	12
Kom rundt om løsningen	13
Tjek relevans og timing	14
Afstem forventninger	15
2 Test	17
Del viden om målgruppen	19
Lær af test	20
Kopiér eller tilpas?	21
3 Tilpas	23
Genbrug kontakter	25
4 Fjern	27
Fjern forhindringer	29
5 Brug	31
Tag løsningen i brug	32
6 Høst	35
Sæt spot på det nye	36
Fortæl om gevinsterne	37

OM SPREDNINGSGUIDEN

Center for Offentlig-Privat Innovation genudgiver i 2023 sin spredningsguide fra 2016, der sigter på at hjælpe offentlige arbejdspladser med at dele egne innovationer og genbruge andres. Innovationer, der i mange tilfælde er udviklet med den private sektor.

Innovationsbarometeret viser, at knap tre ud af fire offentlige innovationer udført i samarbejde med virksomhederne er enten inspireret af andres løsninger, men tilpasset (62 procent) eller i vidt omfang en kopi af andres løsninger (12 procent). Mens 19 procent af innovationerne vurderes at være helt nye. Det er godt både for den offentlige og den private sektor, at spredning af offentlig innovation er så udtalt. Det er genbrug og skala, der skaber den fulde værdi af innovationsarbejdet. Samtidig er anvendelse af kendte løsninger i nye sammenhænge ofte en genvej til effekt med mindre risiko og ressourceforbrug end ved innovationer, verden endnu ikke har set.

Fra den private virksomheds perspektiv er det sjældent så attraktivt at gennemføre et innovationsforløb sammen med én offentlig kunde, hvis innovationen ikke efterfølgende sælges til en række andre offentlige kunder, eventuelt i tilpassede udgaver. Når offentlige arbejdspladser omvendt genbruger andres løsninger, kan man spare udviklingsomkostninger, springe blindgyderne over og komme hurtigere frem til effekt. Og når man deler egne løsninger med andre, kan man bruge deres erfaringer med at tilpasse og implementere løsningerne til at videreudvikle egne.

Spredningen gavner således alle involverede.

Vi får mere for skattekrone, når offentlige arbejdspladser genbruger hinandens løsninger i stedet for parallelt at udvikle løsninger på de samme problemer. Det er godt for samfundsøkonomien og sund fornuft for den enkelte arbejdsplads.

Spredningsguiden er derfor relevant for alle, der vil samarbejde om at sprede en innovation fra én kontekst til en anden – uanset hvem samarbejdspartnerne er.

Guiden indeholder seks faser med tilhørende værktøjer, som hjælper med at strukturere dialogen undervejs. Spredningsguiden gør det let at overskue en ellers kompleks proces.

God arbejdslyst!

I denne guide introducerer vi seks trin, der kan hjælpe spredning af gode løsninger i det offentlige på vej. Til hvert trin har vi udviklet forskellige værktøjer, du kan hente, skrive i og arbejde videre med, når du enten ønsker at dele eller at genbruge en løsning.

Hent værktøjerne på www.co-pi.dk/spredningsguiden

Guidens seks faser

1 Tjek

Her finder I ud af, om det giver mening at sprede innovationen fra ét sted til et andet

Test 2

Her prøver I innovationen af i den nye kontekst

3 Tilpas

Her bliver innovationen tilpasset den nye kontekst

Fjern 4

Her fjerner I forhindringer og gamle vaner, som står i vejen for innovationen

5 Brug

Her tages innovationen i brug det nye sted

Høst 6

Her gør I op, hvad I har fået ud af spredningen

1

Tjek

Her finder I ud af, om det giver mening at sprede innovationen fra ét sted til et andet

VI VIL DELE

Fortæl om innovationen og vis den frem

Find ud af, hvad det vil kræve at dele innovationen

Afklar jeres forventninger til udbytte af samarbejdet

VÆRKTØJER

BESKRIV INNOVATIONEN

FORTÆL DEN GODE HISTORIE

KOM RUNDT OM LØSNINGEN

TJEK RELEVANS OG TIMING

AFSTEM FORVENTNINGER

VI VIL GENBRUGE

Se innovationen fungere i praksis

Afklar, om innovationen er relevant at genbruge

Vurdér, hvad det vil kræve at genbruge innovationen

Beskriv innovationen

Beskriv innovationen ultrakort, så det er klart, hvad den går ud på. Del relevante dokumenter, fx projektbeskrivelsen.

Fortæl ultrakort om innovationen og vis den frem.

VI VIL DELE

Hvad er formålet?

- Hvorfor gik I i gang med innovationen?
- Hvilke behov ønskede I at opfylde, fx ift. brugere, politiske og strategiske visioner, organisationen osv.?

Hvordan forløb processen?

- Hvor er I blevet inspireret?
- Hvordan gjorde I (nævn de tre vigtigste aktiviteter)?
- Hvilke fejl har I begået?

Hvad går løsningen ud på?

- Hvordan fungerer den?

VI VIL GENBRUGE

Er løsningen umiddelbart interessant for jer? Hvorfor?

Har I de samme behov?

Fortæl den gode historie

Fortæl den gode historie om innovationen og den værdi, den har skabt.

Stil gerne op hos dem, der vil genbruge innovationen.

Giv begejstringen videre og svar på spørgsmål.

VI VIL DELE

Hvordan var situationen, før innovationen kom til – og hvordan er situationen i dag?

Hvilken værdi har innovationen skabt?

- Fx for borgere, virksomheder, medarbejdere, organisationen, samfundet

Hvordan kan værdien dokumenteres?

- Fx med evalueringer, budgettal osv.

Kan I vise forbedringerne helt konkret?

- Fx gennem fotos, video eller en historie om et menneske, der har fået det bedre

Se innovationen i funktion. Fortæl den gode historie for at 'sælge' innovationen hos jer.

VI VIL GENBRUGE

Hvad begejstrer dig mest ved innovationen?

Hvad mangler du at vide, for at kunne fortælle historien videre?

Kom rundt om løsningen

Tag en tur rundt om løsningen og få styr på, hvad der skulle til for at få innovationen til at lykkes det første sted. Så er det lettere at vurdere, hvor meget det vil kræve at indføre den et nyt sted.

VI VIL DELE

Hvilke ressourcer (fx tid og penge) krævede det at skabe løsningen?

Har I ændret processer og arbejdsgange? Hvilke?

Har I ændret kompetencer, roller og ansvarsområder? Hvilke?

Hvordan kommunikerede I internt og eksternt om innovationen, og hvad har I gjort for at motivere og engagere folk undervejs?

Har der været juridiske benspænd undervejs? Hvilke?

Har I ændret på IT-systemer og/eller fysiske rammer? Hvordan?

Hvilke besværligheder er I stødt på?

Hvem har været de største kritikere? Hvad gik kritikken ud på?

VI VIL GENBRUGE

Har I de samme vilkår?

Hvor lidt kan I nøjes med for at få løsningen til at virke hos jer?

Tjek relevans og timing

Undersøg, om innovationen passer ind i den nye kontekst, og om I har ressourcer til at indføre den nu.

Hvis innovationen er relevant for andre i jeres organisation, så inviter dem med i processen.

VI VIL GENBRUGE

Hvordan passer innovationen med:

- De politiske visioner for området?
- Ledelsens prioriteter?
- Budgetter?
- Strategier, fx jeres innovationsstrategi?
- Nationale standarder, benchmarks og den aktuelt bedste viden?
- Andre forhold, der er relevante for jer?

Hvordan vil I vurdere fremskridt undervejs?

Hvem hos jer skal være med?

- Hvem skal implementere innovationen?
- Hvem skal arbejde med den i praksis?
- Har de tid?

Afstem forventninger

Aftal, hvad I gerne vil have ud af samarbejdet, og hvordan det skal foregå. Husk at tjekke de relevante dele af aftalen med jeres baglande.

VI VIL DELE

Hvad vil I gerne have ud af at dele innovationen?

Skal I kompenseres for jeres hjælp, fx økonomisk?

Hvad vil det kræve af jer at dele innovationen? (Fx tid og penge)

VI VIL GENBRUGE

Hvad vil I have ud af at genbruge innovationen?

Hvad har I brug for hjælp til fra de andre?

Hvad vil det kræve af jer at genbruge innovationen?

Hvordan vil I konkret samarbejde?

- Fx tid, sted og omfang

Er der jura eller økonomi, som skal afklares?

- Fx patenter, rettigheder, licenser, økonomisk kompensation for tidsforbrug, betaling for innovationen osv.

Hvem skal godkende og følge samarbejdet?

Skal andre inviteres med?

- Hvem kunne ellers have glæde af at genbruge innovationen?

Test

Her prøver I innovationen af
i den nye kontekst

VI VIL DELE

Del testresultater og viden
om målgruppen

Observér den nye test

Få ny inspiration til at forbedre
jeres innovation

VÆRKTØJER

DEL VIDEN OM
MÅLGRUPPEN

LÆR AF TEST

KOPIÉR ELLER
TILPAS?

VI VIL GENBRUGE

Undersøg, hvad der skal testes

Planlæg og udfør testen

Del indsigter fra testen

Find ud af, om noget skal
tilpasses eller udvikles

Del viden om målgruppen

Drøft målgruppen for den oprindelige innovation, og om målgruppen det nye sted er anderledes.

VI VIL DELE

Hvad siger målgruppen?

- Fx i interviews og ved personlig kontakt

Hvad gør målgruppen?

- Fx under observationer

Hvad har overrasket jer mest ved målgruppen?

Hvad ved I ellers om målgruppen?

VI VIL GENBRUGE

Er jeres målgruppe den samme?
Kan flere målgrupper få gavn af innovationen?

Skal I indhente ny viden om målgruppen?
Hvilken?

Lær af test

Tal om testen det første sted og afklar, om og hvordan der skal testes det nye sted.

Stil innovationen til rådighed, så den kan testes i en ny kontekst. Hjælp med at udvælge testpersoner og elementer af innovationen, hvis der er brug for en ny test.

VI VIL DELE

Lær af testen det nye sted og overvej, om I kan forbedre den oprindelige innovation.

Hvem var testpersoner hos jer? Hvor, hvordan og over hvor lang tid testede I?

Vil I overvære en eventuel ny test? Hvad vil I gerne have ud af det?

Hvad viste testen? Hvad lærte I? Hvad overraskede jer?

Test innovationen, som var det jeres egen. Vurder løbende, om I ser ud til at opnå den ønskede effekt. Del indsigter fra testen.

VI VIL GENBRUGE

Skal det hele testes, eller kan I nøjes med at udvælge elementer?

Hvad har de andre ikke testet, som I kunne teste?

Kopier eller tilpas?

Overvej, om hele løsningen eller elementer af den kan genbruges uændret. Måske er det nødvendigt at tilpasse eller udvikle, så innovationen kan virke i den nye kontekst.

VI VIL GENBRUGE

Hvilke dele af løsningen kan kopieres?

Hvad skal tilpasses eller udvikles?
Hvorfor? Hvordan?

Hvad kan I ikke bruge? Hvorfor?

Hvordan kan I øve jer på den nye praksis?

- Hvad skal I gøre anderledes?
- Hvem skal øve sig på hvad?

Lær af tilpasningen det nye sted og overvej, om I kan forbedre jeres løsning.

Stil jer til rådighed for spørgsmål.

VI VIL DELE

Kan jeres innovation bruges på nye måder?

Er der noget, I kan forbedre ved jeres innovation?

3

Tilpas

Her bliver innovationen tilpasset den nye kontekst

VI VIL DELE

Del jeres viden og netværk

Lær af eventuelle tilpasninger

VÆRKTØJ

GENBRUG
KONTAKTER

VI VIL GENBRUGE

Tilpas eller udvikl det,
der mangler

Øv jer i at arbejde med
den nye løsning

Genbrug kontakter

Hvis det er nødvendigt at tilpasse den oprindelige innovation, kan det være nyttigt at genbruge kontaktpersoner, der bidrog til udviklingen.

Stil jeres netværk til rådighed.

VI VIL DELE

Hvem trak I på, da I udviklede?

- Brugergrupper, private aktører, andre offentlige aktører, internationale aktører m.fl.
- Tegn gerne jeres netværk op.

VI VIL GENBRUGE

Hvilke kontakter kan I genbruge?

Hvilke kontakter skal I selv finde?

Fjern

Her fjerner I forhindringer og gamle vaner, som står i vejen for innovationen

VI VIL DELE

Fortæl, hvad der var nødvendigt at fjerne for at få den oprindelige innovation til at fungere

Fjern det, der stadig står i vejen

VÆRKTØJ

FJERN FORHINDRINGER

VI VIL GENBRUGE

Fjern og aflær gamle rutiner, procedurer og andet, som står i vejen for innovationen

Fjern forhindringer

Fjern det, som står i vejen for innovationen eller forhindrer den i at blive en fast del af hverdagen.

VI VIL DELE

Det har vi gjort

- Fjernet regler og procedurer – hvilke?
- Aflært gamle rutiner og arbejdsgange – hvilke?
- Fjernet uheldige incitamenter og belønningsstrukturer – hvilke?
- Revideret strategier og politikker – hvilke?
- Stoppet igangværende projekter med mindre effekt – hvilke?

Det mangler vi stadig at fjerne, aflære og revidere

VI VIL GENBRUGE

Det bør vi fjerne, aflære og revidere

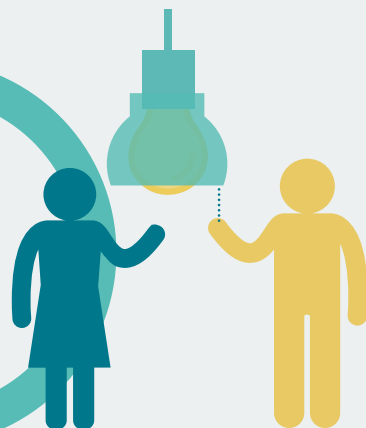
- Regler og procedurer – hvilke?
- Rutiner og arbejdsgange – hvilke?
- Uheldige incitamenter og belønningsstrukturer – hvilke?
- Strategier og politikker – hvilke?
- Igangværende projekter med mindre effekt – hvilke?

5

Brug

Her tages innovationen i brug
det nye sted

VI VIL DELE

Stil jeres viden til rådighed

Lær af at se innovationen
i brug et nyt sted

VÆRKTØJ

TAG LØSNINGEN
I BRUG

VI VIL GENBRUGE

Lav en implementeringsplan

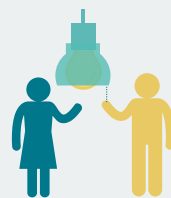
Indfør og justér løsningen
sammen med brugerne

Evaluér innovationen løbende

Tag løsningen i brug

Lav en implementeringsplan og følg den. Brug dette værktøj, hvis I ikke selv har et implementeringsværktøj.

Evaluér fremskridt undervejs, så I kan vurdere, om I er på rette vej.

Få feedback fra brugere, medarbejdere og andre efter ibrugtagning. Tilpas eventuelt innovationen derefter.

VI VIL GENBRUGE

Processer og arbejdsgange

- Hvilke processer og arbejdsgange skal ændres? Hvordan?

Kompetencer, roller og ansvarsområder

- Skal I træne nye kompetencer? Hvilke?
- Får medarbejdere eller ledere nye roller eller ansvarsområder? Hvilke?

IT-systemer

- Skal I tilpasse eksisterende eller indføre nye IT-systemer?
- Hvilke? Hvordan?

Fysiske rammer

- Skal de fysiske rammer ændres? Hvordan?

Jura

- Skal I ændre regler eller lovgivning?
- Skal I indhente tilladelser? Hvilke? Hvordan?

Succeskriterier

- Hvornår er implementeringen lykkedes? Hvordan kan I se og dokumentere det?

Interessenter

- Hvilke interessenter skal inddrages hvornår?

Risikohåndtering

- Hvad kan gå galt, og hvordan undgår I, at det sker?
- Gennemgå, hvad der med sandsynlighed kan gå galt i hvert af de enkelte trin i jeres tidsplan. Tænk fx de seks spredningsfaser igennem én for én.

Kommunikation

- Hvordan vil I kommunikere og motivere internt og eksternt undervejs og efter ibrugtagning?

Tid og økonomi

- Hvor mange ressourcer skal I bruge? Hvornår skal de bruges?

Tidsplan – hvem skal gøre hvad hvornår?

- Angiv de vigtigste milepæle for fx beslutningstagere, interne konsulenter og fagmedarbejdere. Hvem har ansvar for hvad?

*Stil jer til rådighed for rådgivning,
mens løsningen tages i brug.*

*Lær af at se andres
implementering af jeres
løsning.*

VI VIL DELE

Hvordan bruger de innovationen?

- Hvilke tilbagemeldinger får de?
- Hvad betyder det for jeres innovation?

Høst

Her gør I op, hvad I har fået ud af spredningen

VI VIL DELE

Gør den oprindelige innovation bedre

Fejr gevinsterne med jeres egen organisation

VÆRKTØJER

SÆT SPOT PÅ
DET NYE

FORTÆL OM
GEVINSTERNE

VI VIL GENBRUGE

Fortæl, hvordan I har brugt den oprindelige innovation

Fejr gevinsterne med jeres egen organisation

Spred den nye innovation til andre

Sæt spot på det nye

Find ud af, om processen med at sprede innovationen bør føre til forbedringer af den oprindelige innovation.

Fortæl, hvordan I har brugt den oprindelige innovation.

VI VIL GENBRUGE

Hvordan adskiller den nye innovation sig fra den oprindelige?

- Hvad har I kopieret?
- Hvad har I tilpasset?
- Hvad manglede, som I nu har udviklet?

Hvad har I gjort anderledes i processen?

- Var noget nemmere end forventet? Hvorfor?

Hvad ved I nu om målgruppen?

VI VIL DELE

Skal den oprindelige innovation tilpasses? Hvordan?

- Revurdér jeres egen innovation på baggrund af det, I har lært i faserne Test, Tilpas, Fjern og Brug.

Hvad kan I ellers lade jer inspirere af hos de andre?

- Hvordan er de organiseret? Hvordan kommunikerer de? Andet?

Fortæl om gevinsterne

Gør op, hvad I hver især har fået ud af at samarbejde om at sprede innovationen – og fortæl om det ude og hjemme.

Stil op hos dem, der har delt deres innovation med jer, og del jeres begejstring og læring med dem.

Fortæl om gevinsterne ved samarbejdet i egen og andre organisationer.

VI VIL GENBRUGE

Hvilken værdi har I skabt med den genbrugte innovation?

- Fx serviceforbedringer, bedre trivsel, økonomisk gevinst, læring osv.

Hvad har I fået ud af at genbruge/tilpasse en eksisterende løsning frem for at begynde helt forfra?

- Fx genvej til effekt, lavere ressourceforbrug, nye samarbejdsrelationer osv.

Fortæl om gevinsterne ved samarbejdet i egen og andre organisationer.

VI VIL DELE

Hvad har I fået ud af at dele jeres innovation?

- Fx forbedringer af den oprindelige innovation, økonomisk kompensation eller indtægt, nye samarbejdsrelationer, ny viden om brugerne, synlighed, ny organisering osv.

DEL JERES ERFARINGER MED ANDRE I FX INNOVATIONSPRAKTIK OG SPREDNINGSNETVÆRK

